

Met pretherrie wordt het - algemeen belang ondergeschikt gemaakt aan particuliere genoegens

Geluidsoverlast wordt niet als milieuvervuiling aangemerkt.
Ten onrechte. Lawaai maakt ziek.

Dagjesmensen op de dijk langs rivier de IJssel tussen Veessen en Zwolle. Beeld Hollandse Hoogte / Rob Voss

Het aantal stiltegebieden in Nederland daalt en hun omvang krimpt omdat stilte ergens onderaan bungelt in de pikorde van factoren die bepalend zijn voor de ruimtelijke ordening. ‘Stiltegebieden zijn een ondergeschoven kindje’, zei een betrokken ambtenaar woensdag in de Volkskrant. Met evenveel recht had zij kunnen zeggen dat stilte in het algemeen een ondergeschoven kindje is.

De maatschappelijke en politieke aandacht voor lucht-, water- en bodemkwaliteit strekt zich niet uit tot het akoestische domein. Het geluid waaraan mensen elkaar in de openbare ruimte blootstellen, wordt doorgaans niet als onderdeel aangemerkt van wat ‘het milieu’ wordt genoemd. Geluidsoverlast wordt niet als vorm van milieuvervuiling ervaren.

Lawaai wordt vergaand aanvaard als de onontkoombare ruis in een land waar nu eenmaal ruim 17 miljoen mensen leven, ruim 7 miljoen meer dan in 1950, toen Nederland ook al overbevolkt werd geacht. Het geluid van de bouw en van het verkeer – ooit zelfs aangemerkt als ‘de muziek van de moderne tijd’ – vergezelt het welvaartsniveau dat wij in Nederland graag willen behouden.

Daarnaast zijn er vormen van vermijdbare geluidsoverlast die tot op zekere hoogte worden getolereerd (zowel door burgers als door de overheid) omdat ze samenhangen met uiteenlopende vormen van vertier: festivals, feesten, motorrijden. Burgers willen elkaar deze geneugten niet ontzeggen. En bij overheden geniet het tegengaan van zinloos lawaai geen prioriteit. Als ze er al tegen zou willen optreden, worden haar mogelijkheden begrensd door de regelgeving: die is vooral van toepassing op gelijkmatig omgevingsgeluid en niet op de ‘piekbelasting’ die bijvoorbeeld door motorrijders wordt veroorzaakt.

Een land met zo’n grote bevolkingsdichtheid zal zich zoveel onverschilligheid tegenover lawaai niet lang meer kunnen veroorloven. Herrie ondermijnt het welzijn en belast de volksgezondheid. En met pretherrie wordt het algemeen belang ondergeschikt gemaakt aan particuliere genoegens. De regelgeving zou die ruimte niet moeten bieden. Niet in stiltegebieden en niet daarbuiten.